

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

<https://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/76939,XLI-Stala-Konferencja-Muzeow-Archiwow-i-Bibliotek-Polskich-na-Zachodzie-Lublin-1.html>
2022-10-01, 20:32

XLI Stała Konferencja Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie - Lublin, 14-18 września 2019

Fot. Dawid Florczak/IPN Lublin

W dniach 14-18 września w Lublinie obradowała XLI Stała Konferencja Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie. Wzięli w niej udział przedstawiciele polskich instytucji z całego świata, zajmujących się muzealnictwem, archiwizacją dokumentów i bibliotekarstwem. Organizatorami wydarzenia byli: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz instytucje MAB takie jak: Archiwum Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii, Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie, Polski Instytut Naukowy w Kanadzie i Biblioteka im. Wandy Stachewicz w Montrealu.

***

14 września

14 września miało miejsce uroczyste otwarcie XLI Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie. Wydarzenie otworzyli m.in. dr Jarosław Szarek, prezes Instytutu Pamięci Narodowej oraz ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński, rektor Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II.

Fot.: Dawid Florczak/IPN

Fot.: Dawid Florczak/IPN

Fot.: Dawid Florczak/IPN

Szef IPN wyraził radość z tego powodu, że Instytut mógł włączyć się we współorganizację wydarzenia. Zwrócił uwagę na to, że instytucje zrzeszone w ramach Konferencji w czasach niewoli dbały o pamięć o polskiej historii. Co więcej, robią to również obecnie skrupulatnie zbierając informacje, dokumenty, artefakty dotyczącego naszego kraju.

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Dr Szarek zaprosił wszystkich na prezentację wystawy [„Polonica emigracyjne – ze zbiorów instytucji członkowskich Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie”](#), na której będzie można zobaczyć przykłady tego, co udało się zebrać instytucją zrzeszonym w Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie. Otwarcie ekspozycji odbyło się 16 września o 9.00 w siedzibie lubelskiego IPN przy ul Wodopojnej 2.

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Prezes IPN zaprezentował także album [„Przez Morze Czerwone. Rzeczpospolita Polska na Uchodźstwie 1945–1990”](#). Publikacja przedstawia historię polskiej emigracji niepodległościowej w czterech płaszczyznach. Ukazuje postacie 6 prezydentów RP na Uchodźstwie, działalność rządów emigracyjnych, Skarbu Narodowego, Rady Narodowej. Przypomina historię polskich partii politycznych działających na Zachodzie, SN, PPS, SP, PRW NiD, NGS, LNP. Wiele miejsca w albumie poświęcono aktywności społecznej polskich emigrantów, działalności w stowarzyszeniach kombatanckich i polonijnych, akcjom pomocowym dla pozostającego pod władzą komunistów kraju. Równie ważną płaszczyzną ukazaną w prezentowanej publikacji jest kultura – będąca prawdziwym oknem na świat dla objętych komunistyczną cenzurą obywateli PRL. To setki tytułów prasowych, wydawnictw, tysiące publikacji naukowych, literatury pięknej. To działalność placówek naukowych, teatrów, galerii, muzeów, kultywujących tradycję Polski niepodległej.

***

15 września

Drugi dzień obrad Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie rozpoczął się od sesji zamkniętej. Na początku rozmowę o stronie internetowej MABPZ poprowadziła Anna Buchman. Później odbyło się spotkanie dotyczące regulaminu specjalnego programu dotacyjnego nadzorowanego przez Departament Dziedzictwa Kulturowego Polski za Granicą i Strat Wojennych pod roboczą nazwą Wspieranie Archiwów, Bibliotek i Muzeów poza Krajem, które poprowadził ks. dr Andrzej Dobrzyński.

***

16 września

Trzeciego dnia została otwarta w sali konferencyjnej IPN Lublin przez prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Jarosława Szarka wystawa [Polonica emigracyjne. Ze zbiorów instytucji członkowskich Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek na Zachodzie](#) .

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Dr Szarek stwierdził podczas otwarcia wystawy stwierdził, że IPN przywiązuje dużą uwagę do spuścizny emigracyjnej. – Naszą ideą jest to, żeby o tym wszystkim opowiadać Polakom

w kraju. Stąd ten pomysł z zaproszeniem Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie do Lublina, stworzenia wystawy i umożliwienia wzięcia udziału w XX Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich. Chcemy żeby głos polskiej emigracji był słyszany, by przekazywać to dziedzictwo kolejnym pokoleniom – powiedział prezes IPN.

- To nasze podziękowanie, nasz hołd dla tego dorobku, którego jesteście Państwo gospodarzami i strażnikami – powiedział szef Instytutu, zwracając się od uczestników Konferencji.

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Autor wystawy Paweł Zielony z Archiwum IPN nazwał wystawę wspólny dziełem, ponieważ w jej tworzeniu brały udział instytucje Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie.

- Bardzo dziękuję za zaufanie do mnie i koncepcji wystawy. Chciałem, by ta wystawa była inna. Pragnąłem, by to instytucje zrzeszone w ramach Konferencji pokazały co jest ważne, na co warto zwrócić uwagę, a co pomijają inni. Myślę, że to się udało. Co widać na tych planszach? Ekspozyty, które czasem więcej mówią niż obszerne opracowania. Jeden przedmiot potrafi młodego widza przyciągnąć do instytucji należących do Konferencji. Umieszczone zostały także linki i QR kody do stron internetowych, by można było dowiedzieć się więcej.

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Sesję otwartą, prowadzoną przez Stefana Władysiuka rozpoczęła Małgorzata Goddard (Polska Sekcja brytyjskiego MON – Londyn, Wielka Brytania), która mówiła o zasobie archiwalnym i kategoriach użytkowników Polskiego Wydziału Udostępniania Informacji brytyjskiego MON. Następnie referat *Obchody stulecia odzyskania niepodległości Rzeczypospolitej organizowane przez Bibliotekę Polską POSK w Londynie* wygłosiła dr Dobrosława Platt (Biblioteka Polska POSK w Londynie). Po niej głos zabrała dr Marta Bryszewska (Biblioteka Polska im. Ignacego Domeyki – Buenos Aires, Argentyna), która zajęła się tematem Niepodległej w Buenos Aires. Pierwszą część sesji zakończył dr Teofil Lachowicz (Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce – Nowy Jork, USA) wystąpieniem *Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce wobec obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę..*

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot. Dawid Florczak/IPN
Lublin

Drugą część poprowadziła Małgorzata Kot. Jako pierwszy, wystąpił ks. dr Robert Czarnowski (Archiwum PMK we Francji - Paryż, Francja), którego referat dotyczył stulecia wspólnot polonijnych na północy Francji w dokumentacji Polskiej Misji Katolickiej. Następnie Renata Vickrey (Polski Instytut Naukowy w Ameryce – Nowy Jork, USA) wygłosiła wystąpienie zatytułowane *100 lecie Niepodległości Polski w kolekcjach archiwalnych Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce*. Po niej głos zabrała dr Karolina Trzeskowska-Kubasik (Studium Polski Podziemnej – Londyn, Wielka Brytania) i opowiedziała o tym, jak wyglądała działalność Piłsudczyków w służbie Polskiego Państwa Podziemnego na podstawie zbiorów archiwalnych Studium Polski Podziemnej. Dr Iolana Drąg-Korga (Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce – Nowy Jork, USA) zajęła się tematem bohaterów Niepodległej w zbiorach Instytutu Piłsudskiego w Ameryce. Drugą część sesji zakończyła Anna Stefanicka (Instytut Józefa Piłsudskiego w Londynie – Londyn, Wielka Brytania) referatem *Działalność niepodległościowa kobiet*.

Prowadzeniem trzeciej sesji zajęła się dr Iwona Drąg-Korga. Pierwszy głos zabrał Marek Żebrowski (Polish Music Center w Ameryce – Los Angeles, USA), który mówił o nieznanym obliczu polskich kompozytorów w zbiorach Polish Music Center USC. Drugie wystąpienie, zatytułowane *Nagroda Anny Godlewskiej - wsparcie środowisk literackich i artystycznych na emigracji w działalności na rzecz uzyskania niepodległości*, wygłosił Radosław Pawłowski (Muzeum Polskie w Rapperswilu – Rapperswil, Szwajcaria). Sesję zakończyła S. Julia Knurek i dr Justyna Staroń (Ośrodek dokumentacji i studium pontyfikatu JP II – Rzym, Włochy) referatem *Langmanowie - ojciec i syn. Dwie ścieżki wspierania kultury polskiej*.

Wieczorem odbył się wernisaż wystawy: *W drodze do niepodległości. Kanadyjski przystanek, obóz Kościuszko w Niagara-on-the-Lake 1917-1919*. Wieczór w hołdzie Błękitnej Armii, w 100-lecie jej przybycia do Polski. (CSK, Plac Teatralny 1). Organizatorami byli: Fundacja Kultury i Biznesu z Łodzi (organizator) i Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, Okręg 2 w Nowym Jorku (sponsor wystawy i wieczoru).

17 września

Ostatniego dnia obrad Konferencji odbyło się podsumowanie tegorocznych obrad i plany na przyszły rok. Tę część poprowadził dr Stanisław Latek. Jako pierwsi wystąpili Małgorzata Kot, Ryszard Owsiany (Muzeum Polskie w Chicago – Chicago, USA) i Edyta Targońska (Archiwum Państwowe w Lublinie – Lublin, Polska), którzy zajęli się tematem *Sala Paderewskiego w MPA jako miejsce upamiętnienia wkładu Ignacego Jana Paderewskiego w odzyskanie przez Polskę niepodległości*. Następnie Stefan Władysiuk (Polski Instytut Naukowy w Kanadzie i Biblioteka Polska im. W. Stachewicz – Montreal, Kanada) opowiedział o losach dzwonów z Pawilonu Polskiego z Wystawy Światowej w 1939 r. w Nowym Jorku. Później przyszedł czas na ks. dr. Krzysztofa Dorosza (Papieski Instytut Studiów Kościelnych we Włoszech – Rzym, Włochy) i referat *Jezuici a niepodległość Polski 1918 roku*. Jako kolejni głos zabrał dr Jacek Barski i Katarzyna Salski (Porta Polonika – Bochum, Niemcy), którzy opowiedzieli o temacie świadomości narodowej Polaków w Niemczech od 1900 r. do odzyskania niepodległości.

Na końcu odbyła się dyskusja podsumowująca wykłady z XLI Stałej Konferencji MAB a także prezentacja działalności instytucji krajowych i zagranicznych.

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

Fot.: Dawid Florczak/IPN
Lublin

***

Stała Konferencja Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (MABPZ) została założona w 1979 r. w Muzeum Polskim w Rapperswilu. Jest organizacją zrzeszającą muzea, archiwa i biblioteki polskie poza granicami kraju, jako cel Konferencja stawia sobie koordynację działalności instytucji członkowskich, otaczających swoją troską dorobek i rozwój kultury polskiej oraz prezentujący wolnemu światu jej bogactwo i nierozzerwalność z humanistyczną kulturą europejską. [Więcej.](#)

PLIKI DO POBRANIA

[Szczegółowy program wydarzenia \(pdf, 1.53 MB\) 13.09.2019 13:29](#)